

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор комунального
вищого навчального закладу

«Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія»

Запорізької обласної ради

О. Л. Дозднякова

2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ППН27 «Спецметодика фізичного виховання»

Галузь знань	0101	Педагогічна освіта
Напрямок підготовки	6.010105	«Корекційна освіта (за нозологіями)»
Освітньо-кваліфікаційний рівень		«бакалавр»

2016–2017 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Спецметодика фізичного виховання» для студентів четвертого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)».

РОЗРОБНИК:

Бандуріна К. В., кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
в. о. доцента кафедри фізичної реабілітації

Розглянуто на засіданні кафедри спеціальної освіти
протокол від «01» вересня 2016 року № 01

В.о. завідувача кафедри
спеціальної освіти _____

А. В. Турубарова

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 3,6	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	Нормативна	
	6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)»	Семестр	VII
Модулів – 3	Освітній ступінь: бакалавр	Аудиторні години: 48 год	
Змістових модулів – 3		Лекції: 12 год.	Практичні, семінарські: 36 год.
Загальна кількість годин – 108			Лабораторні: 0 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,4		Самостійна робота 48 год.	
		ІНДЗ: 12 год	
	Вид контролю: диф. залік		

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метанавчального курсу: сформувати у студентів переконання, що рухова активність дітей є основним засобом його фізичного розвитку та корекції мови, надати знання про основні закономірності фізичного виховання, методики навчання дітей-логопатів фізичним вправам.

Завдання навчальної дисципліни:

- повідомити теоретичні основи методики фізичного виховання, підкріплюючи її конкретним матеріалом, за допомогою якого майбутні фахівці-логопеди зможуть досягти високого науково-методичного рівня оздоровчо-виховної роботи зі зміцненням фізичного (тілесного) розвитку дітей із тяжкими вадами мовлення та формування їх рухової діяльності;
- виховувати у студентів здібність оперувати отриманими знаннями в практичній діяльності із спеціальної методики фізичного виховання;
- формування у студентів логопедичного відділення фундаментальних знань про закономірності фізичного розвитку дитини;
- формування рухових функцій у дітей та їх роль у розвитку мовлення та мислення;
- про рухові порушення та їх поєднання з порушеннями інших психічних процесів;
- про загальні та спеціальні завдання, форми методи і прийоми фізичного (тілесного) та нервово-психічного розвитку дитини.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- будову функції організму дитини;
- вікові особливості фізичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку;
- особливості фізичного виховання дітей-логопатів;
- особливості фізичного виховання дітей з ТПМ та ЦП;
- засоби фізичного виховання;
- вплив рухової активності та розвитку функції руки на мову;
- основні закономірності формування правильної постави у дітей дошкільного віку.

вміти:

- визначати вихідні показники фізичного та нервово-психічного розвитку дітей у відповідності з віковою нормою;
- організувати раціональну рухову активність дітей;
- доцільно використовувати психічні та психопрофілактичні засоби і методи;
- формувати у дітей певні системи рухових умінь і навичок, правильну поставу;
- створювати умови для різнобічного розвитку дітей, коли рухи і рухові дії у незвичайних умовах сприяють іграм. Про основні гігієнічні вимоги та правила;
- сформувати у дітей позитивні моральні та вольові риси характеру;
- ознайомлення і застосування передового педагогічного досвіду працівників спеціальних дошкільних закладів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

I. Загальними компетентностями:

1. Інструментальними:

- здатність ідентифікувати, формулювати та виконувати завдання;
- здатність до розуміння предмету, вивчення дисципліни та розуміння фаху;
- здатність думати абстрактно, аналізувати та синтезувати;
- здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології;

2. Міжособистісними:

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність працювати в команді;
- здатність діяти на основі етичних міркувань;
- здатність працювати в міждисциплінарній команді.

3. Системними:

- здатність навчатися;
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- здатність проводити дослідження на відповідному рівні;

- здатність до визначеності та наполегливості при виконанні отриманих завдань;
- здатність працювати самостійно;
- здатність адаптуватись до нових ситуацій;
- здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій у корекційній освіті;
- здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань комплексні знання про закономірність розвитку живої природи і людини;
- здатність формулювати мету, завдання, обґрунтовувати ресурсне забезпечення діяльності фахівця з корекційної освіти для ефективної роботи.
- здатність навчатися, здійснювати особистий, професійний розвиток та впроваджувати знання у практичну діяльність.

II. Фахові компетентності:

Дослідницько-аналітичні навички:

- здатність аналізувати технології фундаментальних наукових принципів і знань з колекційної освіти;

Системні знання та навички:

- здатність використовувати знання, уміння і навички з колекційної освіти в роботі з дітьми;

– здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток дитячого організму та його рухові функції;

- здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману інформацію.

Розв'язання проблем:

– здатність розв'язувати широке коло проблем та завдань шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів, засвоєних з програм колекційної освіти;

– здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток дитячого організму, його рухові функції.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Науково-теоретичні основи спеціальної методики фізичного виховання дітей з ТПМ.

Тема 1. Поняття рухової активності. Рухи як стимул розвитку мислення. Предмет, завдання спеціальної методики фізичного виховання дошкільників. Засоби та форми організації фізичного виховання дошкільників із ТПМ.

Поняття «руху». Значення та форми виявлення рухової діяльності. Сходінки рухової активності дитини. Фізіологія рухів (Н.А. Бернштейн). Короткі відомості про морфологічні та функціональні особливості рухового аналізатора людини. Рух та розвиток мовлення (моторного, сенсорного дослідження Л.В. Фоміної). Рух та розвиток предметного мислення (дослідження лабораторії М.М. Кольцової).

Предмет теорії та спеціальної методики фізичного виховання дошкільників. Зв'язок її з іншими науковими дисциплінами. Загальні та спеціальні завдання спец методики фізичного виховання. Засоби фізичного виховання. Загальна характеристика фізичних вправ, їх зміст та техніка. Класифікація фізичних вправ: гімнастика (основна, гігієнічна, лікувальна); спорт ігри, туризм. Оздоровчі сили природи. Гігієнічні фактори. Режим рухової активності дошкільників із вадами мовлення. Огляд програм із фізичного виховання у спеціальних дошкільних закладах.

Тема 2. Вікові особливості фізичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Формування рухових функцій дитини в процесі онтогенезу. Рухові порушення та їх оцінка в структурі аномального розвитку. Фізичний розвиток у ранньому та дошкільному віці. Зміна антропометричних показників. Поняття нової дії. Основні види рухів (за Л.С. Рубінштейном): рухи пози; локалізації; виразні риси обличчя та тулуба; семантичні рухи; мовлення; робочі риси. Поняття фізичних якостей. Основні властивості рухів. Строки розвитку рухів руки. Хапання – перша рухова функція руки. Види наслідувальних реакцій. Строки вроджених і вироблених рухів руки.

Важливість оцінки рухових порушень. Можливі варіанти рухових порушень. Рухові порушення як складова частина ведучого дефекту. Рухові порушення. Відношення вторинних дефектів до основного. Рухові порушення як ведучі в структурі складного дефекту. Рухові порушення як основний дефект. Оцінка рухових порушень у розмежуванні первинних і вторинних дефектів. Загальні закономірності нормального моторного розвитку та у дітей із відхиленнями у розвитку. Взаємозв'язок і взаємозалежність мовленнєво-рухової і моторної діяльності.

Модуль 2. Особливості фізичного розвитку та рухових функцій у дітей з порушеннями мовлення.

Тема 3. Особливості фізичного розвитку та рухові порушення у дітей з ТПМ. ДЦП як джерело рухових, мовленнєвих та психічних порушень у дітей. Особливості фізичного розвитку та моторні порушення при різних формах заїкання: діти з невротичною формою заїкання, діти з невротичною формою заїкання і дислалією; діти з неврозоподібним заїканням; діти з неврозоподібним заїканням, дислалією або легкою формою псевдобульбарної дизартрії; діти з неврозоподібним заїканням, легкою формою псевдобульбарної дизартрії та вираженим церебрастенічним або психопатоподібним синдромом. Особливості довільної рухової діяльності дітей із ЗНМ. Особливості фізичного розвитку та стан рухових функцій у дітей із моторною алалією.

Загальна характеристика та поширеність ЦП. Класифікація ЦП, адаптована до системи інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації (проф. Козьявкін В.І., Падко В.О. та інші, 1997-98). Синдром рухових порушень. Синдром порушень інтелекту. Синдром мовленнєвих розладів. Основні форми ЦП: спастичні форми, атактична форма, атетозна, гіперкінетична форма.

Топічна діагностика різних форм ЦП. Причини моторних порушень у дитячому віці. Наслідки рухових порушень при ЦП.

Тема 4. Комплексний підхід в системі фізичного виховання дошкільників із ТПМ. Розвиток основних рухів та рухових якостей у дошкільників із ТПМ. Основні розділи оздоровчо-виховної роботи в дошкільному закладі. Рекомендації до розробки рухового режиму. Форми організації (загальні та спеціальні) фізкультурно-оздоровчого виховання в спеціальному дошкільному закладі. Фізкультурні заняття, їх призначення, види, зміст та структура. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня спец. дошкільного закладу. Фізична реабілітація, поняття, засоби. ЛФК. Фізичні вправи як основний засіб ЛФК. Музично-ритмічна гімнастика як складова частина ЛФК. Пальчикова гімнастика. Нетрадиційні методи у вихованні та оздоровленні дошкільників із ТПМ.

Рухові уміння і навички. Закономірності формування рухових навичок. Етапи навчання дітей фізичним вправам. Розвиток основних рухів (ходьба, біг, метання, стрибки, повзання та лазіння). Фізичні якості та методика їх розвитку. Особливості розвитку фізичних якостей дітей дошкільного віку із ТПМ.

Модуль 3. Розвиток рухової діяльності дітей із вадами мовлення в процесі фізичного виховання.

Тема 5. Розвиток функції рівноваги як невід'ємної складової усіх видів основних рухів. Основні сенсомоторні координації у розвитку організму. Формування оптимального рухового стереотипу статичності і динаміки основних видів рухів у дошкільників. Роль функції рівноваги у розвитку дитини. Шлях розвитку функції рівноваги на протязі дошкільного віку. Розвиток функції рівноваги у дітей у різних режимах рухової діяльності. Функція рівноваги і рухова активність дитини-дошкільника у самостійній діяльності, а також під впливом занять і рухливих ігор. Вплив різних видів вправ на стан функції рівноваги.

Розвиток координації в нормальному онтогенезі (М.А. Бернштейн). Базальні фактори розвитку нервової системи, що входять в склад основних рухових координацій. Підсистеми основних сенсомоторнихкоординацій для дітей 3-5 років. Формування оптимального рухового стереотипу статичності і динаміки основних видів рухів у дітей дошкільного віку.

Тема 6. Формування правильної постави у дітей дошкільного віку. Розвиток просторових уявлень і конструктивного праксису в процесі фізичного виховання дітей із ТПМ. Постава, причини виникнення порушень постави, їх види. Профілактика порушень постави. Виховання пози та формування правильної постави. Профілактика і лікування плоскостопості.

Основи оптико-просторових орієнтувань (Б. Ананьєв). Розвиток зорового сприймання безпосередньо на формування у дітей уявлень про форму, розмір, колір предметів, уміння концентрувати увагу. Комплекс вправ та завдань, які допомагають дітям визначити напрям у просторі, зорієнтуватися в навколишньому обмеженому просторі. Методики розвитку просторово-часових уявлень. Формування мовленнєвих позначень просторових і часових відношень.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		пр	ср	інд	
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Науково-теоретичні основи спеціальної методики фізичного виховання дітей з ТПМ.					
Тема 1. Поняття рухової активності. Рухи як стимул розвитку мислення. Предмет, завдання спеціальної методики фізичного виховання дошкільників. Засоби та форми організації фізичного виховання дошкільників із ТПМ.	20	2	8	8	2
Тема 2. Вікові особливості фізичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Формування рухових функцій дитини в процесі онтогенезу. Рухові порушення та їх оцінка в структурі аномального розвитку.	14	2	4	8	2
Разом за змістовим модулем 1	36	4	12	16	4
Модуль 2. Особливості фізичного розвитку та рухових функцій у дітей з порушеннями мовлення.					
Тема 3. Особливості фізичного розвитку та рухові порушення у дітей з ТПМ. ДЦП як джерело рухових, мовленнєвих та психічних порушень у дітей.	18	2	6	8	2
Тема 4. Комплексний підхід в системі фізичного виховання дошкільників із ТПМ. Розвиток основних рухів та рухових якостей у дошкільників із ТПМ.	16	2	6	8	2
Разом за змістовим модулем 2	36	4	12	16	4
Модуль 3. Розвиток рухової діяльності дітей із вадами мовлення в процесі фізичного виховання.					
Тема 5. Розвиток функції рівноваги як невід'ємної складової усіх видів основних рухів. Основні сенсомоторні координації у розвитку організму. Формування оптимального рухового стереотипу статичності і динаміки основних видів рухів у дошкільників.	17	2	6	8	2
Тема 6. Формування правильної постави у дітей дошкільного віку. Розвиток просторових уявлень і конструктивного праксису в процесі фізичного виховання дітей із ТПМ.	17	2	6	8	2
Разом за змістовим модулем 3	36	4	12	16	4
РАЗОМ:	108	12	36	48	12

5. ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Поняття рухової активності. Рухи як стимул розвитку мислення. Предмет, завдання спеціальної методики фізичного виховання дошкільників. Засоби та форми організації фізичного виховання дошкільників із ТПМ.	2
2	2	Вікові особливості фізичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Формування рухових функцій дитини в процесі онтогенезу. Рухові порушення та їх оцінка в структурі аномального розвитку.	2
3	3	Особливості фізичного розвитку та рухові порушення у дітей з ТПМ. ЦП як джерело рухових, мовленнєвих та психічних порушень у дітей.	2
4	4	Комплексний підхід в системі фізичного виховання дошкільників із ТПМ. Розвиток основних рухів та рухових якостей у дошкільників із ТПМ.	2
5	5	Розвиток функції рівноваги як невід'ємної складової усіх видів основних рухів. Основні сенсомоторні координації у розвитку організму. Формування оптимального рухового стереотипу статичної і динамічної основних видів рухів у дошкільників.	2
6	6	Формування правильної постави у дітей дошкільного віку. Розвиток просторових уявлень і конструктивного праксису в процесі фізичного виховання дітей із ТПМ.	2
		Усього	12

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	Поняття рухової активності. Рухи як стимул розвитку мислення. Предмет, завдання спеціальної методики фізичного виховання дошкільників. Засоби та форми організації фізичного виховання дошкільників із ТПМ.	8
2	2	Вікові особливості фізичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Формування рухових функцій дитини в процесі онтогенезу. Рухові порушення та їх оцінка в структурі аномального розвитку.	4
3	3	Особливості фізичного розвитку та рухові порушення у дітей з ТПМ. ДЦП як джерело рухових, мовленнєвих та психічних порушень у дітей.	6
4	4	Комплексний підхід в системі фізичного виховання дошкільників із ТПМ. Розвиток основних рухів та рухових якостей у дошкільників із ТПМ.	6
5	5	Розвиток функції рівноваги як невід'ємної складової усіх видів основних рухів. Основні сенсомоторні координації у розвитку організму. Формування оптимального рухового стереотипу статичної і динамічної основних видів рухів у дошкільників.	6
6	6	Формування правильної постави у дітей дошкільного віку. Розвиток просторових уявлень і конструктивного праксису в процесі фізичного виховання дітей із ТПМ.	6
		Усього	36

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	Рух та розвиток мовлення, розвиток мовлення. Завдання: проаналізувати відомості про морфологічні, функціональні особливості рухового апарату людини.	8
2	2	Формування рухових функцій дитини в процесі онтогенезу. Завдання: проаналізувати основні види рухів дошкільників.	8
3	3	Особливості фізичного розвитку та моторні порушення при різних формах ТПМ. Завдання: оцінити рухові порушення у розмежування первинних та вторинних дефектів.	8
4	4	Форми організації фізкультурно-оздоровчого виховання в спеціальному дошкільному закладі. Завдання: проаналізувати фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня спеціального дошкільного закладу.	8
5	5	Роль функцій рівноваги у розвитку дитини. Завдання: проаналізувати шлях розвитку функцій рівноваги на протязі дошкільного віку.	8
6	6	Підсистеми основних сенсомоторнихкоординацій. Завдання: скласти рухові комплекси на основі сенсомоторнихкоординацій для дітей 3-5 років.	8
		Усього	48

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі – ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з курсу «Спеціальна методика фізичного виховання» – це вид навчально-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ – написання реферату зі спеціальної методики фізичного виховання.

Тематика реферату за переліком:

1. Науково-теоретичні основи спеціальної методики фізичного виховання дошкільників.

2. Вікові особливості фізичного розвитку дітей першого року життя.

3. Вікові особливості фізичного розвитку дітей другого року життя.

4. Вікові особливості фізичного розвитку дітей третього року життя.

5. Вікові особливості фізичного розвитку дітей четвертого року життя.

6. Вікові особливості фізичного розвитку дітей п'ятого року життя.

7. Вікові особливості фізичного розвитку дітей шостого року життя.

8. Рухові порушення у дітей із церебральним паралічем.
9. Рухові порушення у дітей із вадами мовлення.
10. Комплексний підхід до розвитку рухової сфери дошкільників із порушеннями мовлення.
11. Розвиток функцій рівноваги та перехрещеної координації, як невід'ємних складових основних видів рухів.
12. Використання різних типів ігор в системі колекційної роботи з дітьми з ТПМ.
13. Основи навчання та розвитку дітей третього року життя в процесі фізичного виховання.
14. Основи навчання та розвитку дітей четвертого року життя в процесі фізичного виховання.
15. Основи навчання та розвитку дітей п'ятого року життя в процесі фізичного виховання.
16. Основи навчання та розвитку дітей шостого року життя в процесі фізичного виховання.
17. Дослідження рухової активності у дітей із церебральним паралічем.
18. Дослідження рухової активності у дітей із порушеннями мовлення.
19. Розвиток основних рухів і рухових якостей у дітей із церебральним паралічем.
Спостереження та аналіз занять з фізкультури.
20. Розвиток основних рухів і рухових якостей у дітей із порушеннями мовлення.
Спостереження та аналіз занять з фізкультури.
21. Основні напрямки розвитку дрібної моторики кисті і пальців рук у дітей із ТПМ.
22. Огляд програм з фізичного виховання в спеціальних дошкільних закладах.
23. Загальні закономірності нормального моторного розвитку дітей.
24. Особливості довільної рухової активності дітей з ТПМ.
25. Особливості довільної рухової активності дітей з ЦП.
26. Вплив різних видів вправ на стан функцій рівноваги.
27. Виховання пози та формування правильної постави тіла.
28. Профілактика і лікування плоскостопості.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Спеціальна методика фізичного виховання» оцінюються за модульно-рейтинговою системою.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента застосовуються такі методи:

– **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

– **Методи письмового контролю:** самостійна робота, модульне письмове тестування; звіт, реферат, презентації.

– **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Формами перевірки та контролю знань студентів є:

1. *Попередній контроль* застосовується як передумова для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів для планування навчального матеріалу.

2. *Поточний контроль* є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня засвоєння навчального матеріалу.

3. *Проміжний контроль* дозволяє перевірити ступінь засвоєння матеріалу після закінчення вивченого модулю.

4. *Підсумковий контроль* застосовується після вивчення студентом усього обсягу вивченого матеріалу. До підсумкового контролю належить семестровий іспити.

Об'єктом оцінювання знань студентів у процесі занять та рейтингового оцінювання є:

– систематичність, активність та змістовність роботи студента над вивченням програмного матеріалу на практичних заняттях протягом семестру;

– рівень виконання модульних завдань;

– виконання завдань для самостійного опрацювання.

1. *Рейтингове оцінювання курсу практичних занять та самостійної роботи:*

1.1. Підготовка фіксованого виступу – 1-5 балів.

1.2. Участь в обговоренні питань плану практичних занять – 1-5 балів.

1.3. Підготовка і захист реферату – 1-20 балів.

1.4. Самостійне опрацювання окремих питань – 1-5 балів.

1.5. Тестування – 1-5 балів.

1.6. Перевірка зошита (конспектів) – 1-5 балів.

2. *Форми модульного контролю:*

2.1. Глибоке розкриття всіх питань – 4-5 балів.

2.2. Повна, коротка відповідь – 3-4 бали.

2.3. Коротка відповідь з кількома помилками – 3 бали.

2.4. Неповна відповідь – 1 бал.

2.5. Неповна відповідь зі значною кількістю недоліків – 1 бал.

2.6. Незадовільна відповідь – 0 балів.

3. *Додаткові бали:*

3.1. Доповнення на практичних заняттях – 1-2 бали.

3.2. Участь у дискусії – 1-2 бали.

3.3. Творчий підхід до вирішення завдань – 1-2 бали.

4. *Штрафні бали:*

4.1. За відсутність на лекціях – мінус 2 бали.

4.2. За відсутність на лабораторних заняттях – мінус 2 бали.

4.3. Неготовність до лабораторного заняття – мінус 5 балів.

Пропущена з поважної причини робота може бути зданою протягом двох тижнів без зняття штрафних балів. Пропущена з неповажних причин робота також повинна бути відпрацьована, але вже зі зняттям 50 % штрафних балів. Кожний модуль включає бали за відвідування лекцій, практичних занять, поточну роботу студента на практичних заняттях,

виконання самостійної роботи, написання модульної контрольної роботи. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У таблиці представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Спеціальна методика фізичного виховання».

10. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 3	
	T1	T2	T3	T4	T5	T6
Лекції (6 б)	1	1	1	1	1	1
Практичні заняття (14 б)	2	2	3	3	2	2
Самостійна робота (12 б)	2	2	2	2	2	2
Поточний модульний контроль (48 б)	16		16		16	
ІНДЗ (реферат)	20					

Критерії оцінювання ІНДЗ (реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети і завдань реферату. Володіння понятійно-категоріальним апаратом.	3
2.	Оригінальність представлених матеріалів.	7
3.	Креативність викладу матеріалу (з використанням мультимедійних технологій).	10
Разом		20 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Модульні контрольні роботи проводяться у формі виконання письмових завдань. Перелік питань, що охоплюють зміст програми дисципліни, критерії оцінювання залікових завдань доводяться до студентів на початку семестру.

Для оцінювання відповідей студентів з навчальної дисципліни «Спеціальна методика фізичного виховання» використовуються наступні критерії.

Оцінка	Критерії оцінювання
« відмінно » (90–100 балів)	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
« добре » (75–89 балів)	ставиться за повні, систематичні знання із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань; але у відповіді студента наявні незначні помилки.
« задовільно » (60–74 балів)	ставиться за знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
« незадовільно » (0–59 балів)	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Богиніч О.Л. Фізичне виховання дітей дошкільного віку засобами гри / О.Л. Богиніч. – К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. – 126 с.
2. Большев Ю.Р. Здоровьеформирующее физическое развитие: развивающие двигательные программы для детей 5–6 лет / А.С. Большев, Ю.Р. Силкин. Ю.А. Лебедев и др.; под. общ. ред. А. С. Большева. – М.: Владос, 2001. – 336 с.
3. Вільчковський Е.С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Е.С. Вільчковський. – Львів : ВНТЛ, 1998. – 335 с.
4. Вільчковський Е.С. Фізичне виховання дітей в дошкільному закладі / Е.С. Вільчковський, О.І. Курок. – К. : РВВ ГДПУ, 2001. – 216 с.
5. Шебеко В.Н. Физическое воспитание дошкольников / В.Н. Шебеко, Н.Н. Ермак, В.В. Шишкина. – М. : Академия, 2000. – 176 с.

ДОПОМІЖНА

1. Круцевич Т.Ю. Теория и методика физического воспитания. Т.1 / Т.Ю. Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 2003. – 424 с.
2. Круцевич Т.Ю. Теория и методика физического воспитания. Т.2 / Т.Ю. Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 2003. – 367 с.
3. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – Ч 1. – 272 с.
4. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – Ч. 2. – 248 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. <http://www.maam.ru/detskijasad/konsultacija-dlja-vospitatelei-instruktorov-po-fizicheskoi-kulture-fizicheskoe-vospitanie-detei-s-naruszeniem-rechi.html>
Физическое воспитание детей с нарушениями речи. Консультация для воспитателей и инструкторов по физической культуре.
2. http://www.shostkadnz10.edukit.sumy.ua/batjkivsjska_stezhina/navchaye_logoped/zanyaття_z_ditjmi-logopatami/
Шосткинський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 10 "Незабудка" Сумської області
3. http://www.logopedu.com.ua/article/370_movlenneva_pamyatka_poradnicya
Клуб професійних логопедів
4. http://logoped.in.ua/?page_id=2760
Проведение игр с дошкольниками-логопатами